

въ дописката, помѣстена въ № 29 на цариградския вестникъ Свъѣтникъ отъ 1863. Въ езика на дописката личатъ тукъ-таме нѣкои старински особености на височкия говоръ. Дописникътъ между другото казва: „Но и за насъ нѣма ли нѣщичко да ся пише? И нѣе не ли сме Бугари! Гленда се, дописникъ-тъ ви бѣше забравилъ насъ сиромаси-тъ, защото сме на високо мѣсто, по коя причинъ добыхме и име-то Висока, па онъ не може отъ толко долу, дѣка се нахожда во блатистій-тъ Солунъ да ны виде. Ами и нѣе по наша сиромашія, като Бугари що сме, ето що направихме. Отъ ланѣ още отворихме бугарско училище, повеке отъ любопитство да видиме да ли пжнтъ-тъ по кой-то вървеше училище-то ни, сиречь дотогашното ли гръцко учение бѣше причина що чандата ни не напредваха во образование-то, или нѣкоя друга? Вагодишното обаче испитаніе на ученици-тъ на училище-то ни изевиха истина-та. Чендата ны на еднъ годинъ озгорѣ се научиха прѣзъ майчинъ си ензикъ толко, колко во джлжина-та на толко-тъ поминали години не можиха никакъ да напредватъ по ржнководството на гръцкото учение“.

Петъ години следъ това, въ 1868 г., височкиятъ свещеникъ Иванъ нагласилъ на своето родно наречие църковни проповѣди, които и написалъ въ единъ сборникъ. Интересно въ тоя сборникъ е азбуката, съ която си служи попъ Иванъ. За основа взема гръцката азбука, позната на неговитѣ съселяни, а за чисто българскитѣ звукове заелъ буквитѣ отъ кирилицата: в, ж, ц, ч, ѿ, ш, ѡ, ж и др. Ето нѣколко реда отъ тѣзи проповѣди: *Να υσαι μιὰς τς, δέ τς σα βέλ η Παλαιστίνης (να Βοηήτροπικα τς να χοιηλжца ζεμια) ημιαση έδνω ανδρόγινου Βογοσλοβενς στ Госпѣδѣ (ѣгѣν) έδην μжнчѣ ѣ έδνα зѣνα, шо са βελιαχж μжнѣт Ιωακυμ, пак зѣνα-та "Ανα . . .*, което предадено съ български букви ще изглежда така: На нуси мѣсту, дето са вѣли Палестинис (на божигропцкатж, на хаджилжшка замя) имяши едно андрогину (=семеѣство) богословену утъ Госпудя т. е. мжнчѣ (=мжжѣ) и една жена, шо са веляхж мжнджот Иоакимъ, пакъ жена-та Ана“. . . (Срв. Извѣстія отд. рускаго языка и словесности X, вып. 1, 331—332).

Българитѣ въ Висока и по-късно, презъ 80-тѣхъ години, пакъ се опитаха да си отворятъ българско училище, но турската властъ и гръцкото духовенство отуетиха тоя опитъ.